שלא ברצון ר"א מתקיף לה רב יוסף שלא ברצון ר"א אדרבה ר"א הוא דשרי וכי תימא שלא ברצון ר"א דשרי אפילו ברה"ר אלא ברצון רבנן דאסרו דרך רה"ר ושרו דרך גגות דרך חצירות וקרפיפות ומי שרי (א)והתניא [א]כשם שאין מביאין אותו דרך רה"ר כך אין מביאין אותו לא דרך גגות ולא דרך קרפיפות ולא דרך חצירות אלא אמר רב אשי שלא ברצון ר"א ומחלוקתו אלא ברצון ר"ש [ב]דתנן ר"ש אומר אחד [ג]גגות (א) ואחד קרפיפות ואחד חצירות כולן רשות אחד הן לכלים ששבתו בתוכן ולא לכלים ששבתו בתוך הבית בעא מיניה רבי זירא מר' אסי מבוי שלא נשתתפו בו מהו לטלטל בכולו מי אמרינן כחצר דמי מה חצר אע"ג דלא ערבו מותר לטלטל בכולו האי נמי אע"ג דלא נשתתפו בו מותר לטלטל בכולו או דילמא לא דמי לחצר דחצר אית ליה ד' מחיצות האי לית ליה ד' מחיצות א"נ חצר אית ליה דיורין האי לית ביה דיורין שתיק ולא א"ל ולא מידי זימנין אשכחיה דיתיב וקא אמר אמר ר"ש בן לקיש משום ר' יהודה הנשיא פעם אחת שכחו ולא הביאו איזמל מע"ש והביאוהו בשבת והיה הדבר קשה לחכמים היאך מניחין דברי חכמים ועושין כר"א חדא דר"א שמותי [ד]הוא ועוד יחיד ורבים [ה]הלכה כרבים וא"ר אושעיא שאילית את רבי יהודה הגוזר ואמר לי מבוי שלא נשתתפו בו הוה ואייתוהו מהאי רישא להאי רישא א"ל ס"ל למר מבוי שלא נשתתפו (ב) מותר לטלטל בכולו וא"ל אין א"ל והא זימנין בעאי מינך ולא אמרת לי (ג) הכי [ו]דילמא אגב שיטפך רהיט לך גמרך א"ל אין אגב שיטפא רהיטא לי גמרי [ז]איתמר אמר רבי זירא אמר רב מבוי שלא נשתתפו בו אין מטלטלין בו אלא בד' אמות אמר אביי הא מילתא אמרה רבי זירא ולא פירשה עד דאתא רבה בר אבוה ופירשה דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר רב [ח]מבוי שלא נשתתפו בו עירבו חצירות עם בתים אין מטלטלין בו אלא בד' אמות לא עירבו חצירות עם בתים מותר לטלטל בכולו אמר ליה רב חנינא חוזאה לרבה מאי שנא כי עירבו חצירות עם בתים דניתקו חצירות ונעשו בתים ורב לטעמיה [ט]דאמר רב [י]אין המבוי ניתר בלחי וקורה עד שיהו

בתים

דרך גגות ודרך חצירות. שלא עירבו זו עם זו ואיכא איסורא דרבנן: **שלא כרצון ר"א ומחלוקתו.** קאמר דר"א אפילו ברה"ר שרי ואינהו דאייתו דרך חצרות גלי אדעתייהו דאין מכשירי מילה דוחין שבת ושלא ברצון החלוקין עליו דאסרי דרך חצרות דהעמידו חכמים דבריהם לאיסור (ח)שבת אף במקום כרת: **אלא ברצון ר"ש.** שמתיר אף לדבר הרשות: **דתנן ר"ש אומר אחד גגות כו' כולן.** ואפילו הן של בעלים הרבה מטלטלין מזה לזה דלא אסרו מרשות לרשות אלא בתים: **קרפיפות.** אם של בית סאתים הוא מטלטל בכולו ואם יותר ולא הוקף לדירה קרי ליה רשות אחת לגבי חבירו או לגבי חצר לטלטל ד' אמות בזה וד' אמות בזה להוציא ולהכניס מזה לזה: **ששבתו בתוכן.** שבשקדש היום היו בתוכו ולא בתוך הבית דאילו שבתו כלים בבית לא מיבעיא היכא דלא עירבו בני בתי החצר דאפילו מבית לחצר לא יוציאו כלי הבית אלא אפילו עירבו ומטלטל מבית לחצר לא יוציאו כלי הבית מחצר זו לחברתה שלא עירבו עמה: **שלא נשתתפו בו.** עירוב דחצירות במבוי קרי שיתוף: **מהו לטלטל.** בתוכו בכולו כלים ששבתו בתוכו. ולהוציא מן החצר לתוכו פשיטא לן דאסור וכן ממנו לחצר: **מה חצר אע"ג דלא עירבו.** הרבה בתים שבחצר ביחד ואסור להכניס ולהוציא מבתים לחצר ומחצר לבתים: **מותר לטלטל בכולו.** מה שנמצא בתוכו או בגדיו שהוציאן מן הבית לתוכו דרך מלבוש (ט) פושטן ומטלטלן בכולו לדברי הכל. דג' מחלוקות הן בעירובין בפרק כל גגות(ט) לדברי ר' מאיר גגין רשות לעצמן ומטלטלין מזה לזה ואפילו של בעלים הרבה וחצרות רשות לעצמן לטלטל מזו לזו בלא עירוב כלים ששבתו בתוכם אבל לא מגגין לחצרות וקרפיפות רשות לעצמן ולדברי חכמים גגין וחצרות רשות אחת וקרפיפות רשות אחת ולדברי ר"ש כולן רשות אחת חוץ מן הבתים: **א"נ חצר אית ביה דיורין.** כלומר עשויה להשתמש בה תדיר: **האי אין בו דיורין.** שהדיורין בבתים הן והבתים פתוחין לחצירות וחצירות למבוי: **ומנין.** פעם אחרת: **אשכחיה.** רבי זירא לר' אסי: **שמותי הוא.** ברכוהו כדאמרינן בהזהב (ב"מ דף נט:) ובתלמוד ירושלמי) מפ' שמותי הוא מתלמידי שמאי היה: **וא"ר אושעיא.** לאותן שהיה קשה עליהן מה שמעו: **שאילית את רבי יהודה הגוזר.** המל את התינוקות: **ואייתוהו מהאי רישא.** שהיה התינוק בבית שבראש המבוי והאיזמל בבית שבראש האחר שכנגדו. עד כאן דברי ר' אסי: **א"ל.** רבי זירא אלמא ס"ל למר מדאמר ליה להא ולא קשיא לך ביה מידי סבירא לך מותר לטלטל בכולו: הכי גרסינן **והא זמנין בעאי מינך ולא אמרת דילמא אגב שיטפא אתיא לך.** כשהיית שטוף בגרסתך לחזור על שמועה זו דר"ל עם מרוצת גרסתך אתיא לך הך דר' אושעיא בהדא דאיתמר עלה: **ולא פירשה.** אימתי מותר ואימתי אסור: **עירבו חצרות.** שבמבוי עם בתיהם שבני הבתים מוציאין לחצרותיהן שעירבו בתים הפתוחים לחצר יחד וכן בני חצר האחרת אבל בני החצרות לא נשתתפו במבוי: **אין מטלטלין.** במבוי אפי' כלים ששבתו בתוכו אלא בד': **לא עירבו חצרות עם בתיהן.** שאסורים בני הבתים להוציא מבתיהן לחצריהם: **מותר לטלטל בכולו.** כלים ששבתו בתוכו ולקמיה מפרש טעמא: **ונעשו בתים.** בטלו לגבי הבתים ואין שם חצרות עליהם:

בתים

שלא ברצון ר"א דשרי אפי' ברה"ר. קשה לרשב"א הא אמרינן לקמן בפירקין (דף קלג.) כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב כו' והכא כיון דאפשר לקיים את שניהם להביאו דרך גגות וחצירות וקרפיפות אמאי יביאו אותו דרך רה"ר וליכא למימר דלגבי מילה דגלי רחמנא בה דדחי שבת כדדרשינן לקמן לא אמרינן הכי דהא לקמן (ד) גבי בשר אפי' במקום בהרת יקוץ כו' אמרינן כדר"ל דאמר ר"ל כל מקום שאתה מוצא כו': **ומי שרי והתניא.** וא"ת ולוקמי שהביאו דרך חצר מעורבת דהוי כרצון חכמים ושלא כרצון ר"א דשרי אפי' דרך רה"ר וי"ל דבכה"ג לא הוה (ה) שרי ר"א מן רה"ר כיון שיכול להביאו דרך חצר מעורבת בהיתר גמור א"נ ליסנא דשכחו לא משמע כן דאי היתה מעורבת לא ה"ל למימר שכחו אלא לא חשו להביאו מע"ש כיון דבשבת אפשר להביאו בהיתר גמור אבל כי מסיק ברצון ר"ש אתי שפיר דקאמר שכחו שאם היו נזכרין מע"ש היו מביאין משום דפליגי רבנן עליה: **ברצון** ר"ש. ה"ה דהוה מצי למימר ברצון ר"מ שהביאו דרך גגות מגג לגג או דרך חצרות מחצר לחצר כדמוכח בפרק כל גגות (עירובין דף פט.) דאית ליה כל גגות העיר רשות אחת הן וכן חצרות וקרפיפות אלא נקט ר' שמעון דקי"ל כוותיה: **לכלים** ששבתו לתוכו. וכן היה אותו איזמל: **דרבי** אליעזר שמותי הוא. מכ"ש * וכן מוכח בירושלמי במסכת תרומות בפרק סאה תרומה דתנן התם סאה תרומה טמאה שנפלה למאה סאין טהורין בית שמאי אוסרים וב"ה מתירין כו' עד לאחר שהודו ר"א אומר תירום ותישרף ואמר בגמרא (ו) בן פזי ורבי אייבו בר נגרי הוו יתבין ואמרי תנינן אחר שהודו ר"א אומר תירום ותישרף מי הודה למי א"ר אסי מתניתין אמרה כן לאחר שהודו ר"א אומר תירום ותישרף ר"א לאו שמותי הוא הרי משמע דשמותי הוא מתלמידי ב"ש דמינה קא פשיט דב"ש הודו לב"ה. ר"ת(ט): **ניתקו** חצרות ונעשו בתים. פירוש וחשיב כאילו אין כאן חצר כלל שהחצר נעשה בית וכשלא עירבו חשיבי בתים כליתנהו ומיהו חצר לא חשיב כליתא אע"פ שאסור לטלטל(י) מתוכו למבוי כיון שאין (ז) דרך מפסיק בינו למבוי לא חשוב [כסתום] אבל בתים כסתומות חשיבי כיון שהחצר מפסיק בינם למבוי ודוקא היכא דלא נשתתפו בעינן בתים וחצרות פתוחין לתוכו אבל נשתתפו לא בעינן ומשני אפשר דמבטלי רשות גבי חד דהשתא איכא בית דלא חשיב כסתום ולא אמר נמי ניתקו חצרות כולם כיון דשאר הבתים אסורין בחצר ופריך בית איכא בתים ליכא ולא מצי למימר דבטלי רשות גבי תרי שהם היו אוסרין זה על זה ולא מצי למימר שהשנים עירבו דהא מדקאמר רב לא עירבו משמע לא עירבו כלל:

אפשר

עין משפט
נר מצוה

ד א מיי' פ"ב מהלכות מילה הלכה י סמג עשין כח טוש"ע א"ח סימן שלא סעיף ו טוש"ע י"ד סימן רסו סעיף ב:

ה ב מיי' פ"ג מהלכות עירובין הלכה יח סמג עשין דרבנן א טוש"ע א"ח סימן שעב סעיף א:

ו ג מיי' פ"ה מהלכות עירובין הלכה טו סמג שם טוש"ע א"ח סימן שסג:

ז ד מיי' פי"ז מהלכות שבת הלכה ז סמג שם טוש"ע א"ח סימן שסג סעיף כו:

◆

מוסף רש"י

כשם שאין מביאין אותו. איזמל למילה (פסחים צב.). **ואחד קרפיפות.** שאין יותר מבית סאתים (עירובין פט.). **רשות אחת הן.** לטלטל מזה לזה (שם כג:). כלים ששבתו בגג זה לגג חברו (שם עד:) הואיל וכולם אין משמשין מיוחד ותדיר רשות אחת הן ומטלטלין מזה לזה, אפילו בחצר של רבים לחצר רבים בלא עירוב, ולית ליה לר"ש עירוב חצרות אלא משום יתחלף כלי הבית (שם סט.) ולא אמרינן כשם שדיורין חלוקין למטה כך חלוקין למעלה וכלים ששבתו בחצר זו מוציאין לחברתה, וכן לקרפף, וכן לחצר ולקרפף מן הגגין, הואיל וכולן רשות שאינה דירה היא, ואין צריך לערב מחצר לחצר אלא בשביל כלים ששבתו בבית שבחצר זו להוציאם לחצר אחרת (שם עד.). **לכלים ששבתו בתוכן.** ואפילו הן של בעלים הרבה (שם כג:). **ולא לכלים ששבתו בתוך הבית.** והוציאן לחצר אסור להוציאן מחצר לקרפף או לגג, דבית וקרפף שני רשויות הן ואפילו דחד גברא (שם). **שמותי הוא.** לשון שמתא, שהרי ברכוהו כדאמרינן בהזהב (ב"מ נט:). הלכך לא עבדין כוותיה כמתנייתא (נדה ז:). **אגב שיטפך.** ריהטך (שם נג:).

◆

רבינו חננאל

שלא כרצון רבי אליעזר. ושקלינן וטרינן בה, ואוקמא רב אשי שלא ברצון ר' אליעזר דשרי אפילו דרך רה"ר, ושלא ברצון מחלוקתו, והם החכמים שחולקים על ר' אליעזר ואומרים אפילו דרך גגות ודרך חצירות וכו', דרבי עקיבא סבירא ליה כוותיהון, אלא כרצון ר' שמעון דשרי דרך גגות דתנן ר' שמעון אומר אחד גגות ואחד חצירות ואחת קרפיפות כו'. בעא ר' זירא מר' אמי מבוי שלא נשתתפו בו מהו לטלטל בכולו וכו'. ושתק ר' אמי ולא השיב לו. זמנין אשכחיה דקאמר אמר ר"ל משום רבי יהודה נשיאה פעם אחת שכחו ולא הביאו אזמל מע"ש והביאוהו בשבת, והיה הדבר קשה לחכמים היאך מניחין דברי חכמים ועושין כר' אליעזר שהן דברי יחיד. ועוד רבי אליעזר שמותי הוא. כלומר מתלמידי שמאי הוא. א"ר אושעיא שאילית

מסורת הש"ס

א) פסחים צב., ב) עירובין כג: לה. עד. פט. צא., ג) [נדה ז:], ד) [לעיל מ: ברכות ט. וש"נ], ה) [נדה נג:], ו) עירובין צא., ז) עירובין ה. [ע"ש לי"ע וכ"מ נט:], ח) ל"ל שבות, ט) [דף ג:], י) סוף פרק ט דשביעית, כ) [וע"ע תוספות נדה ז: ד"ה שמותי], ל) פי' ר"ל לדבריו דס"ל דבתים אין לה וא"כ איני ניתר בלחי וקורה ואו לא ס"ל כר"ש דרשות אי הן וא"כ גם חצר אין לה וא"כ הילך אמר וחצירות איכא ועי' בטוא"ח סימן שפב וברמב"ם פ"ג מה"ע ומשמעות ליה לר"ם מבוי דניתר בלחי וקורה כמ"ש התוספות לקמן דבטלי רשות לגבי תרי ואותן תרי עירבו יחד וכוונת התוספות להקשות בין על עירבו ובין על לא עירבו וכדי שלא תאמר דודאי שמקשה המקשה בלאותו בתים איכא חצרות ליכא דעירבו ע"כ פירשו התוספות דמ"ש ניתקו חצירות פירוש וחשיב כאלו כו'.

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיפות רשות אחת: (ב) שם שלא נשתתפו בו מותר: (ג) שם ולא אמרת לי דילמא כצ"ל ותיבת הכי נמחק: (ד) תוס' ד"ה שלא וכו' דהא לקמן. נ"ב דף קלג ע"א: (ה) ד"ה ומי שרי וכו' ר"א דרך רה"ר כיון: (ו) ד"ה דרבי אליעזר וכו' ואמר בגמרא רבי יהודה בן פזי: (ז) ד"ה ניתקו וכו' כיון שאין דבר מפסיק:

◆

גליון הש"ס

רש"י ד"ה מותר לטלטל בכולו וכו' פושטן ומטלטלן. תמוה לי הא מ"מ כיון דשבתו בבית אסור לטלטלן ומבואר להדיא עירובין דף צא בכותונת וסודרא ולפ"ב:

תוספות ד"ה דר"א שמותי וכו' וכן מוכח בירושלמי. עיין נדה דף ז ע"ב תוספות ד"ה ולומר:

◆

רבינו חננאל (המשך)

את ר' יהודה הגוזר, פי' המל, ואמר לי מבוי שלא נשתתפו בו הוה, ואתיוה מהאי רישא, להאי רישא. אמינא ליה סבירא ליה למר מבוי שלא נשתתפו בו מותר לטלטלו בכולן, א"ל אין כו'. איתמר ר' זירא אמר רב מבוי שלא נשתתפו בו אין מטלטלין בו אלא בארבע. ר' זירא לא פירש שמועה זו היטב עד דאתא רב נחמן אמר רבה בר אבוה ופירשה משמיה דרב הכי. מבוי שלא נשתתפו בו, אם עירבו חצרות עם בתיהם אין מטלטלין בו אלא בארבע, לא עירבו חצרות עם בתיהם מותר לטלטל בכולו. א"ל רב חנינא חוזאה לרבא מפני מה כי עירבו עם בתיהם אין מטלטלין באותו מבוי אלא בארבע. דניתקו חצירות ונעשו בתים. כלומר כיון שעירבו נעשו בתי החצר והחצר רשות אחת. ורב לטעמיה דאמר אין מבוי ניתר בלחי וקורה עד שיהו

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones